

Fase C

LOL

Gids voor de Stagiaire

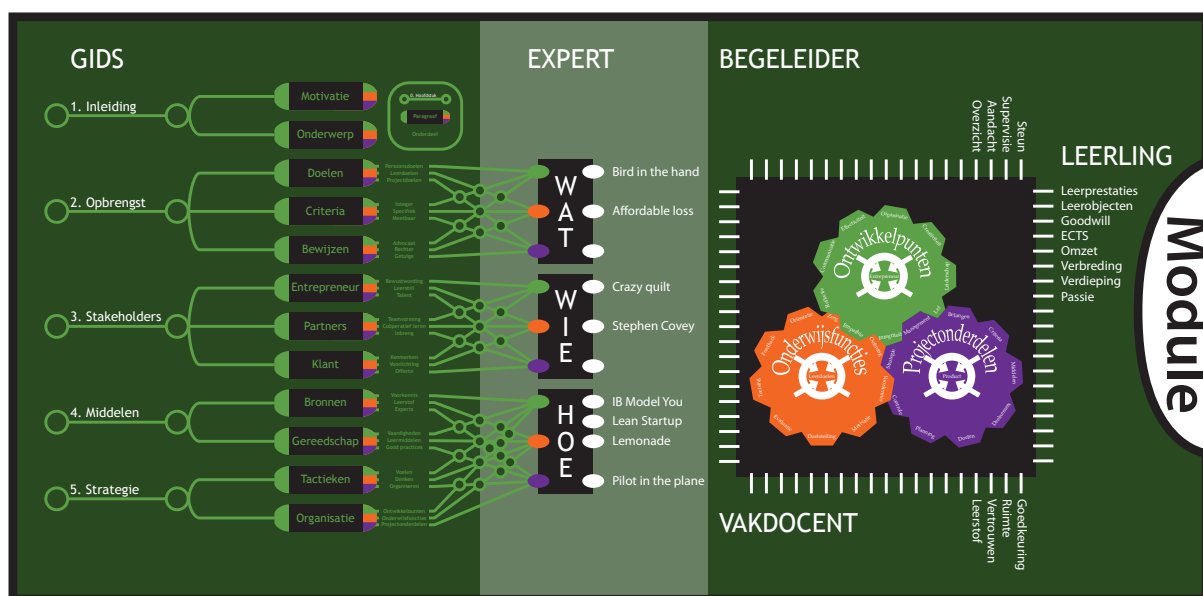

Inleiding	2
Doelen	3
Stakeholders	4
Middelen	5
Strategie	6

DOEL Doel van het entreprenasium is leerlingen te leren ondernemend te leren (zie ook 'LOL'). Als je hier meer over wilt weten bekijk dan de Entreegids Ondernemend Leren. Het **programma** van het Entreprenasium bestaat uit een aantal fasen. In elke fase worden ter verdieping modules aangeboden. De modules vanaf de LOL-fase moeten inhoudelijk nog ontwikkeld worden. Deze handleiding ondersteunt dat proces.

FORMAT Het format voor deze modules wordt visueel inzichtelijk gemaakt op een **modulekaart**. Deze kaart is ook leidraad voor jouw stage-opdracht als ondernemende student.

Je komt hiermee in een parallel proces terecht: wat een entreprenasium-leerling meemaakt en moet doorlopen wordt ook van jou als begeleider/vakdocent verwacht.

Alle documenten waar in deze inleiding naar verwezen wordt, maken deel uit van deze handleiding. Je wordt geacht deze documenten te raadplegen.

PROJECTDOEL Het projectdoel is een ontwikkelhandleiding als leidraad voor ondernemende studenten om modules te ontwikkelen die volledig passen bij doel en werkwijze van het entreprenasium.

PERSOONSDOEL Met deze handleiding en de toelichting op de modulekaart maken wij inzichtelijk waar jij als ontwikkelaar verantwoordelijk voor bent en welk leerproces je als ondernemende student zelf zult doorlopen.

CRITERIA

- **LOL:** de modules zorgen ervoor dat het ontwerp van het onderwijs een zo goed mogelijke integratie biedt van persoonlijke ontwikkeling, onderwijs en ondernemerschap.
- **Effectuation:** de modules zijn mede opgezet vanuit de principes van effectuation. Deze principes zijn ook leidend in de uitvoering van het project. Dit betekent ook dat elke module getoetst wordt aan de klant (de leerling) en in de praktijk. Bovendien wordt de module opgezet door entrepreneur-experts, onderwijsexperts etc.
- **Self-Guided Discovery:** de module wordt dusdanig geschreven dat de leerling (de klant) verleid wordt om de module te volgen.
- **Zelfsturing:** de module beschrijft mogelijke werkwijzen die zijn afgestemd op verschillende leertactieken. Er wordt dus alleen concreet benoemd wat je moet leren en slechts manieren/ middelen aangeboden waarmee de leerling het kan aanpakken.
- **SLIM:** Leerdoelen zijn SLIM (Specifiek, geLimiteerd, Integer en Meetbaar) geformuleerd.
- **Modulair leren:** de module is flexibel inzetbaar en niet strak gebonden aan andere modules.
- **Consistentie:** de modules zijn inhoudelijk consistent met de modules Plannen, Offerte, Metalol, Modulair leren, Hoger scoren en Reflectie.

Modules (voorbeeld uitwerking)

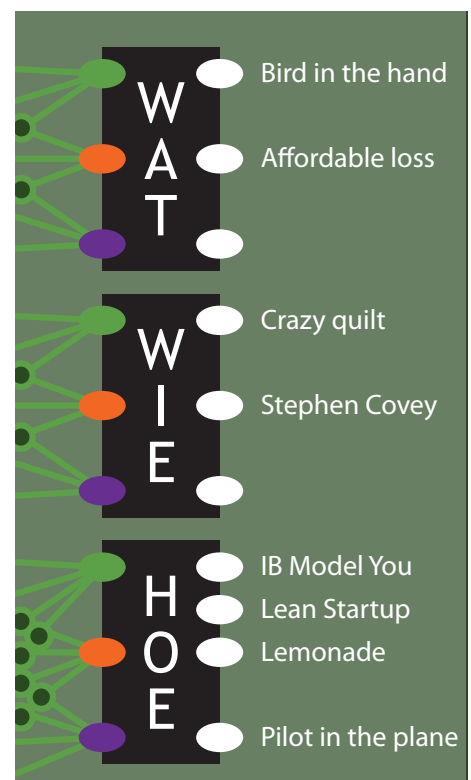
Voordat we verder ingaan op de inhoud en de totstandkoming van de inhoud van deze modules beschrijven we de rollen binnen dit project.

CVE Je opdrachtgever is de Coöperatieve Vereniging Entreprenasium U.A. (CVE). Zij biedt een stageplek op een school en de benodigde ondersteuning. De ondersteuning bestaat uit:

- Een handleiding ten behoeve van de ontwikkeling van entreprenasium-modules (die heb je op dit moment voor je) en andere ondersteunde handleidingen.
- Het aanleveren van leerdoelen per module, tot stand gekomen in samenwerking met betrokkenen uit het veld en uit het vervolgonderwijs.
- Het verzorgen van de 'startpakketmodules' oftewel de oranje modules in de LOL-fase.
- Adviezen van door de CVE aangewezen adviseurs.

ENTREPRENASIUM e ontwikkelt en test de module op een entreprenasium als vakdocent en begeleider. Je wordt hierbij ondersteund door een ervaren entreprenasiumbegeleider die we 'intrapreneur' noemen. Leerlingen zijn niet verplicht om modules te doen maar worden daartoe verleid. Ook hierin zal de intrapreneur je ondersteunen. Experts, zoals ondernemers uit de omgeving, worden ingevlogen om een bijdrage te leveren vanuit hun specifieke expertise als ondernemer. Die inhoudelijke deskundigheid wordt dus niet van jou verwacht, maar wel dat je hen benadert en erbij betrekt.

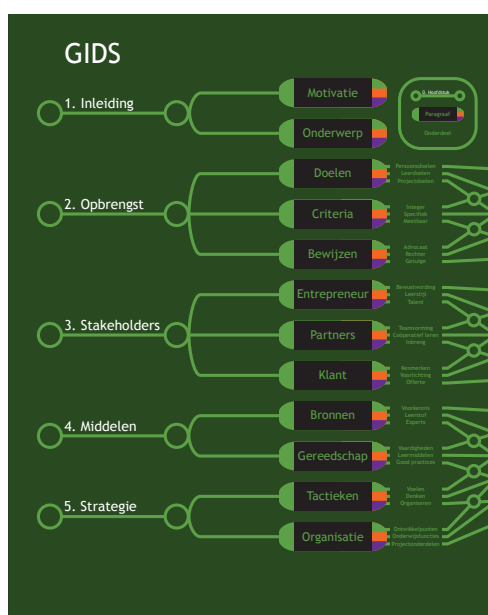
HOGESCHOOL Om een ontwikkelde module toe te passen in de praktijk volg je op school trainingen om de noodzakelijke competenties mee te nemen naar stage. Onderwerpen die daarbij aan bod komen, zie je in het vak 'expert' staan in de modulekaart.

MODULES Op het entreprenasium worden de leerdoelen uit het programma gegroepeerd in modules. Zo'n module kent een bepaalde studiebelasting. Deze wordt net als in het hoger onderwijs uitgedrukt in ECTS.

LEERDOELEN Bij een module liggen de leerdoelen vast. De leerlingen bepalen zelf de manier waarop zij deze leerdoelen bereiken, mits ze daardoor een beter leerresultaat behalen dan wanneer ze het voorgeschreven pad volgen (zoals beschreven wordt in de module Hoger Scoren). De leerlingen zullen aan de leerdoelen persoonsdoelen en project/bedrijfsdoelen koppelen.

MOTOR De leerling kan bij het ontwerpen en uitvoeren van zijn leerroute in ieder geval steun verwachten van experts, begeleiders en vakdocenten.

Deze steun vormt de smeerolie van het leerproces. De grootste uitdaging van de hulptroepen is echter om de passie, als voornaamste brandstof, op een hoog niveau te houden. De ontwikkelaar aan het entreprenasium organiseert de hier genoemde steun. Hij start daarmee door er in de gids op te wijzen. In deze handleiding focussen we op het maken van zo'n gids (het linker donkergroene vlak uit de modulekaart).

START Leerlingen komen in aanraking met een module doordat ze herkennen tijdens een bepaald project aan een specifiek onderwerp te werken. Met de aan dat onderwerp gewijde module kunnen ze hun projectinspanning optimaliseren door het onderwerp in het project uit te diepen en te verbreden, zodat het project nog meer kwaliteit krijgt.

Een andere mogelijkheid is dat een leerling zich bewust wordt dat zijn bedrijf gebaat is bij een ontwikkeling op een bepaald gebied. Verder kan het zijn dat een leerling de wijze waarop in het regulier onderwijs met een bepaald onderwerp wordt omgegaan dusdanig slecht bij hem of haar vindt passen dat hij op zoek gaat naar een project dat wél zijn bedrijf en passie weerspiegelt. De minst intrinsiek gemotiveerde start is als een leerling merkt dat hij niet aan de verplichte studietempo van het entreprenasium voldoet en dan maar een module kiest.

GIDSEN De taak van de ontwikkelaar is dus alle zaken aan bod te laten komen die van belang zijn voor een leerling die zelf zijn onderwijs inricht aan bod te laten komen, en wel op een niet-instructieve maar verwijzende en verleidende manier. De leerling zal voor een wegwijzer openstaan indien hij daar behoefte aan heeft. Meestal zal dat pas zijn nadat hij de neus heeft gestoten na een zelf gekozen avontuur (discovery). De leerling zal zich dan bij de begeleider melden en die kan dan doorverwijzen naar een gids waarin de leerling eerst zelf kan ontdekken wat er volgens hem of haar aan de hand is en wat beter kan (self-guided discovery). Men noemt deze aanpak wel eens backward design omdat men in het onderwijs vaak vanuit een instructie werkt in plaats van ernaar toe. Vanuit design thinking is echter de entreprenasium-aanpak een veel betere.

LEGENDA Om niet in de routebeschrijving te verdwalen, is elke gids op dezelfde wijze ingedeeld. Deze indeling suggereert overigens niet een stapsgewijze aanpak. Het is een naslagwerk waar door de ordening makkelijk in kan worden gezocht, maar waarin tegelijkertijd ook op een doorlopende wijze gelezen kan worden door die leerlingen die een stijl van leren hebben die daarbij past. De gids is ingedeeld in vaste hoofdstukken en paragrafen. Elke paragraaf wordt belicht vanuit een persoonlijk/maatschappelijk, een onderwijskundige en ondernemend gezichtspunt. Dit leidt tot een lijst met onderdelen die in elke gids terugkomen.

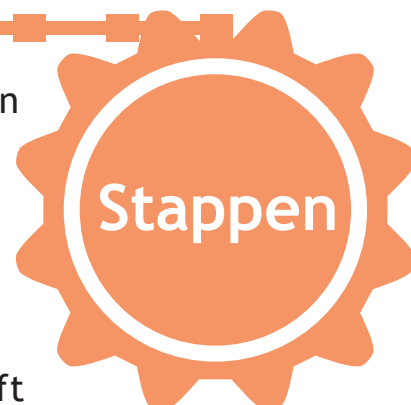
KEUZE De leerlingen op het entreprenasium volgen in alles hun passie. Daarom adviseren we jou dat ook te doen. Kies uit de vele modules die kunnen worden ontwikkeld er een waar je écht warm voor loopt.

LEERDOELEN Bestudeer als eerste de leerdoelen die bij een module zijn geformuleerd. Blijft je passie behouden of wordt die zelfs aangewakkerd, ga dan verder met deze module.

BEGELEIDER ij elke module hoort een begeleider van het entreprenasium. Neem contact op met hem/haar en zie de verdere ontwikkeling als een self-guided discovery.

OPLEVERING Een module mag worden opgeleverd aan de projectleider die is aangewezen door de CVE. De oplevering is alleen ontvankelijk als er goedkeuring van een expert en de begeleider wordt meegeleverd. Verder dient er een eindadvies mee te worden geleverd door een van de CVE-adviseurs. De projectleider beslist ten slotte of de oplevering leidt tot een afronding.

Hoe jij als ontwikkelaar aan de slag gaat ligt volledig in jouw eigen handen. In dit document en de bijbehorende modulekaart is beschreven aan welke criteria het eindproduct moet voldoen.

COLOFON

Publicatie van de Stichting Entreprenasium

Inhoud en vormgeving

Rob Slagter
Iris Hermens

met medewerking van

Arjan Kraak

Uitgave

Januari 2013

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvuldigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of op enige manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, or otherwise, without the prior written permission of the publisher.

Entreprenasium ®

© Copyright Stichting Entreprenasium, 2013